

Informatīvais ziņojums par Laikmetīgās mākslas muzeja projekta īstenošanas gaitu

2004.gadā I.Emša un A.Kalvīša vadītās valdības par prioritāti kultūrā līdzās Nacionālās bibliotēkas un akustiskās koncertzāles celtniecībai ir deklarējušas laikmetīgās mākslas muzeja izveidošanas nepieciešamību, informatīvā ziņojuma mērķis ir sniegt iespējami pilnīgu sākotnējo priekšstatu par laikmetīgās mākslas muzeja projektu un tā funkcijām, būvniecības iespējām un projekta ieguvumiem, kas būtu pamats lēmuma pieņemšanai par projekta īstenošanas uzsākšanu un attīstību.

1. Situācijas raksturojums

1.1. Projekta nepieciešamība

Latvijā ir bagātas vizuālās kultūras tradīcijas un apjomīgs garīgās un materiālās kultūras uzkrājums. Latvijas Nacionālā Mākslas muzeja, Latvijas Mākslinieku savienības un Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeja krājumos atrodas desmitiem tūkstošu mākslas darbu. Tomēr sabiedrības apskatei ir liegta lielākā daļa no valsts finansētā vizuālās mākslas krājuma, jo visā valstī ir katastrofāls vizuālai mākslai domāto glabātuvju un eksponējamo platību trūkums. Latvijas Nacionālais Mākslas muzejs Latvijas galvaspilsētā ir celts pirms 100 gadiem un nespēj nodrošināt augošās krājuma un eksponēšanas nepieciešamības.

Lai gan muzeju kolekcijās atrodas vairāki desmiti tūkstošu mākslas darbu, kas hronoloģiski atbilst šim posmam, tomēr muzeju krājumi neatspoguļo nesenās pagātnes daudzveidīgos un pretrunīgos mākslas procesus, jo padomju režīma laikā veidotajās kolekcijās netika uzkrāti daudzu ievērojamu latviešu mākslinieku darbi. Latvijas muzeju krājumos netiek plānveidīgi uzkrāti arī citu valstu vizuālās mākslas pieminekļi, tā atraujot Latvijas mākslas attīstības interpretāciju no konteksta un tādējādi falsificējot kultūras vēsturi.

Esošo mākslas muzeju ekspozīciju zāles un to aprīkojums nav atbilstošs laikmetīgās mākslas formāli un tehniski daudzveidīgo formu eksponēšanai.

Laikmetīgās mākslas muzeja neesamība ir veicinājusi nesenās pagātnes mākslas procesu interpretācijas problēmas, sistemātiskas un regulāras objektīvas mākslas kritikas trūkumu.

Divas paaudzes izaugušas bez pietiekamām zināšanām nesenajā Latvijas un reģiona mākslas vēsturē, bez savlaicīgas nopietnas izpētes atstāta daudzu nozīmīgu pagātnes mākslinieku daiļrade. Nav bijusi nodrošināta mākslas vēstures procesu nepārtrauktība, tā radot sabiedrībā aplamus stereotipus, nevēlēšanos un garīgu nespēju iedziļināties laikmetīgās mākslas izpausmēs.

1.2. Muzeja misija un funkcijas

Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeja misija ir nodrošināt iespēju redzēt, iepazīt, izjust un saprast laikmetīgās mākslas daudzveidību, tās dialektiku, procesu likumsakarības un mākslinieka personības neatkārtojamību, radot starptautiskas nozīmes laikmetīgās mākslas institūciju, kuras krājumu veidotu augstas klases mākslas darbi, kas tiek saglabāti, eksponēti un interpretēti atbilstoši visaugstākajiem kritērijiem ar vislielāko pieejamību un savstarpēji ieinteresētā dialogā ar dažādām sabiedrības grupām.

Saskaņā ar ICOM (Starptautiskā muzeju komiteja) muzeju definīciju un Muzeju likumu Laikmetīgās mākslas muzejs tiks izveidots kā daudzfunkcionāla kultūras institūcija, kuras pamatfunkcija ir dokumentēt, saglabāt un eksponēt muzeja krājumu: mākslas darbus un datu bāzi, kas atspoguļos nesenās pagātnes un pašreizējos Latvijas mākslas procesus un kļūs par Baltijas reģiona nozīmes vizuālās mākslas krātuvi un izstāžu centru.

Laikmetīgās mākslas muzejs būs daudzfunkcionāls laikmetīgās kultūras un izglītības centrs, kurā bez krājuma un ekspozīcijām tiks veidoti sadarbības projekti ar kultūras, izglītības, kā arī citu mākslas jomu pārstāvjiem, notiks koncerti, filmu demonstrācijas, konferences, semināri, performances, teātra izrādes utt.

Muzejs kļūs par izglītības centru, kas dažādu vecumu un pieredžu apmeklētājiem sniedz iespējas pētīt, interpretēt muzejiskos priekšmetus un informāciju (*life long learning*, speciālo un vispārizglītojošo skolu programmas, mazākumtautību integrācijas projektus utt.). Izglītības funkciju nodrošinās muzeja krājums, datu bāze, eksperti, ekspozīcijas, pasākumi, izglītojošās programmas, speciāli aprīkotas jaunrades telpas un iespieddarbi.

Muzeja apmeklējums kļūs par respektējamu brīvā laika pavadīšanas veidu, kur iespējams kvalitatīvi atpūsties kopā ar ģimeni, draugiem un domubiedriem, gūstot personiski un individuāli augstvērtīgu kultūras baudījumu. Vizuālā māksla ar tās universālo komunikāciju ir veiksmīgs tūrisma produkts, kas padarīs Laikmetīgās mākslas muzeju par nozīmīgu Latvijas tūrisma objektu. Veiksmīgais muzeja novietojums līdzās Rīgas vēsturiskajam centram un Daugavas krastmalai nodrošinās daudzveidīgu mērķauditoriju piesaisti.

Attīstītajās valstīs Laikmetīgās māksla muzeja esamība saistās ar valsts prestižu. Topošais muzejs būs ne tikai viens no valsts identitātes simboliem, reprezentējot Latvijas mākslas kvalitātes, bet arī Latvijas un Rīgas atpazīstamības un 21. gadsimta kultūras zīme.

1.3. Muzeja apraksts un vīzija

Balstoties uz starptautisko pieredzi un muzejoloģijas teorētiskajām atziņām, Laikmetīgās mākslas muzeja darba grupa ir izstrādājusi eventuālu

muzeja zonālo un funkcionālo modeli, kas nodrošinās topošā muzeja misijas īstenošanu un funkciju realizāciju.

– **Publiskā zona**

Autostāvvietā (piebrauktuves krājumam, izstāžu zālēm, autostāvvietā apmeklētājiem, darbiniekiem, furgoniem).

Muzeja vestibils (kā tikšanās vieta un pirmā vizītkarte, laba pārredzamība, informācijas pieejamība).

Informācijas dienests (centrs, visa veida informācija par muzeja funkcijām un arī par Latvijas kultūras dzīvē notiekošo, var darboties arī kā Andrejsalas kopīgais informācijas centrs).

Garderobe (apsargāta, arī somām u.c. personīgām lietām).

Kases (atrodas pie maksas, t.i. maiņas izstāžu zālēm, lai apmeklētājiem nav jānāk atpakaļ uz vestibulu, ja viņi izlemj apskatīt izstādes).

Veikals (sortiments saskaņā ar muzeja specifiku un prasībām).

Kafejnīca. Piknika zona.

– **Publiskā aktivitāšu zona**

Konferenču zāle – kinozāle (paplašināma) (starptautiskas un lokālas konferences, preses konferences, projektu prezentācijas, kino un video demonstrējumi, koncerti utt.).

Informācijas centrs/ datorcentrs (virtuālā muzeja aplūkošana, laikmetīgās mākslas muzeja web produktu un interaktīvo mākslas norišu prezentāciju un lietošanas zona, iespējami maksas pakalpojumi cita veida interneta lietošanai, kas papildinātu muzejā apskatāmo, iespējams izmantot arī izglītības programmās).

Bibliotēka / arhīvs (jaunākās mākslas periodikas, katalogu apskates un lasīšanas iespējas).

Mākslas pedagoģijas telpas (divas vai vairākas klases aprīkotas ar glezniecības, grafikas un tēlniecības pamatiemaņu veidošanai nepieciešamo, sadarbībā ar Latvijas Izglītības ministriju, domājot par mākslas skolām un vispārizglītojošām skolām).

Projektu darbnīcas (Laikmetīgās mākslas muzeja iniciēto projektu realizācijai, muzeja vai citu organizāciju grantu programmu īstenošanas vieta, starptautisko projektu realizācija).

– **Ekspozīciju/ izstāžu zona**

Pamatekspozīcijas (viena lielā zāle un viena vai vairākas telpas neliela izmēra pamatkrājuma un deponējumu eksponēšanai pamatekspozīcijā ar maiņas iespējām).

Lielā izstāžu zāle maiņas izstādēm, mazā izstāžu zāle maiņas izstādēm, zāle projektu realizācijai, kur savus projektus varētu realizēt īpaši muzeja ekspertu padomes uzaicināti mākslinieki, mākslas studenti, apmaiņas programmu dalībnieki.

Atvērta telpa brīvdabas izstādēm/ pasākumiem.

– **Krājuma zona**

Kolekciju glabātuves (dažādu izmēru, konfigurāciju ar stabilu mikroklimatu un mitruma režīmu aprīkotas un apsargātas telpas visdažādāko vizuālās mākslas darbu uzglabāšanai).

Reģistrāciju telpa (telpa, kur notiek muzeja priekšmetu apstrāde – dokumentācija, reģistrācija, inventāra numuru un topogrāfijas dokumentēšana, signēšana).

Fotolaboratorija (īpaši aprīkota telpa pirmkārt datorizācijai, mākslas darbu reproducēšanai nepieciešamais aprīkojums).

Karantīna (mākslas darbu transportēšanas starpposms, telpa, kurā var atstāt furgona piekabi lēnai mikroklimata maiņai).

Konservācijas/ restaurācijas darbnīca – apjomīga telpa mākslas darbu saglabātības nodrošināšanai.

– **Administratīvā zona/ saimnieciskā zona**

Darba telpas (aprīkotas telpas, kurās var radoši un efektīvi strādāt pamatštata darbinieki un uzaicinātie kuratori un cita veida speciālisti).

Apspriežu telpa.

Noliktavas. Tehniskās darbnīcas. Komunikācijas.

1.4. Muzeja atrašanās vietas izvēles pamatojums

Laikā no 2004.gada 28.–31.oktobrim Rīgā notika Kultūras ministrijas un Rīgas domes organizēts starptautisks arhitektu seminārs par mūsdienīgas akustiskās koncertzāles un laikmetīgās mākslas muzeja ēku novietnēm Rīgas pilsētā. Semināra laikā arhitekti, Rīgas pilsētas attīstības departamenta un Kultūras ministrijas darba grupas pārstāvji lekciju un diskusiju formā izvērtēja pilsētbūvniecisko situāciju.

Seminārā piedalījās 11 Latvijas un ārvalstu arhitektu biroji, kuri tika izraudzīti no 15 Latvijas arhitektu birojiem un 34 pasaulē atzītiem arhitektu birojiem:

1. *Behnisch, Behnisch & Partner Architekten* (Vācija);
2. *Cesar Pelli & Associates Architects* (ASV);
3. *CoopHimmelb(l)au* (Austrija);
4. *Dominique Perrault* (Francija);
5. *Future Systems Ltd* (Lielbritānija);
6. *Henning Larsens Tegnestue A/S* (Dānija);
7. *Klaus Kada + Gerhard Wittfeld* (Vācija);
8. *Snøhetta* (Norvēģija);
9. *Ricardo Bofill* (Spānija);
10. *Arhis* (Latvija);
11. *SZK – Sīlis, Zābers, Kļava* (Latvija).

Balstoties uz plenāra rezultātiem 2004.gada 1.decembrī Rīgas domes un Kultūras ministrijas Konsultatīvā padome kultūras ministres Helēnas Demakovas vadībā par topošā **laikmetīgās mākslas muzeja celtniecības vietu noteica bijušās spēkstacijas ēku un teritoriju Andrejsalā.**

Andrejsala ir unikāla teritorija Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā, kas ilgstoši ir bijusi izolēta no pilsētas kopējās attīstības gaitas. Andrejsala ir dabiska pussala starp Eksporta līci un Andrejostas līci, kuru no Vašingtona laukuma, Eksporta ielas un tai piegulošā Dziesmu svētku parka un dzīvojamās apbūves ir šķīris dzelzceļa sliežu tīkls. Satiksmi ierobežojusi intensīvā kravas vagonu plūsma uz Rīgas tirdzniecības ostu un pārkraušanas darbības.

Andrejsalas unikalitāti veido vairāki faktori – Daugavas krasta līnija, nelielais attālums no Rīgas centra, Hanzas šķērsojuma perspektīvā izveide un ar to saistītā saikne ar Daugavas kreiso krastu un Ķīpsalu, vērtīga vēsturiskā industriālā arhitektūra. Andrejsalas spēkstacijas ēka, kurā ir plānota vieta muzeja celtniecībai, būvēta pirms simts gadiem un ir bijusi pirmā Latvijas spēkstacija, kurā daļu no sava vēsturiskā aprīkojuma un iekārtām publiskai apskatei paredzējuši izstādīt un eksponēt, enerģētiķi. Industriālā mantojuma klātbūtne varētu kļūt par īpašu kvalitāti muzeja zīmola izveidē.

Bijušo industriālo teritoriju, kuras atrodas pilsētas akvatoriju krastos attīstība un funkciju maiņa ir raksturīga lielākajai daļai Rietumeiropas un Skandināvijas ostu pilsētām. Līdzīgus projektus ir veikušas Oslo, Amsterdama, Hamburga, kur agrākās tirdzniecības ostas teritorijas pilsētas centrālajās daļās tiek transformētas par atraktīvām, jauktas izmantošanas publiskām teritorijām. Rīgas Dome apņēmusies gar abiem Daugavas krastiem ārpus Rīgas brīvostas teritorijas atstāt nepārtrauktu, publiski pieejamu, neapbūvētu joslu vismaz 10 metru platumā. Tā tiks labiekārtota un apzaļumota gājēju lietošanai.

Andrejsala atrodas Rīgas Brīvostas valdījumā, to apsaimnieko SIA “Jaunrīgas attīstības uzņēmums” un kura vadībā tiek risināti tās attīstības uzdevumi. SIA “Jaunrīgas attīstības uzņēmums” ir pasūtījis Andrejsalas teritorijas attīstības plāna un detālplānojuma izstrādi, kura vīzija ir radīt Andrejsalā tādu pilsētvidi, kurā harmoniski iekļautos modernā apbūve un industriālais mantojums, tādējādi paplašinot un attīstot Rīgas pilsētas centru Daugavas virzienā, paredzot topošajam muzejam nozīmīgu lomu un vietu Andrejsalas attīstībā.

Kā galvenais Andrejsalas teritorijas attīstības plānotājs un arhitektoniskās vīzijas noteicējs ir piesaistīts pasaulslavenais arhitekts *Rem Koolhaas*.

Iesaistītie speciālisti – arhitekti, pilsētplānotāji, sociologi, muzeju darbinieki, arhitektūras vēsturnieki, ainavu arhitekti un citi, ir apzinājuši Andrejsalas attīstības iespējas un gatavo ekspertu slēdzienu par piemērotākajiem teritorijas pārveides risinājumiem, kā arī izstrādā teritorijas attīstības koncepciju un zonējumu. Andrejsalas teritorijā tiks radīts moderns jauktas apbūves rajons ar dažādiem pilsētvides elementiem – kultūras un izklaides objektiem, birojiem un mājokļiem, atpūtas un zaļajām zonām, sabiedriskā transporta sistēmu un citām pilsētas komunikācijām. Šis ir arī

ilgtermiņa vides transformācijas projekts, kuru īstenojot, Rīga iegūs ievērojamas investīcijas, sakārtotu vidi un infrastruktūru. Šī projekta izstrādāšana un īstenošana ir lieliska iespēja piesaistīt Rīgas attīstībai ārvalstu investorus un projektu attīstītājus.

Attīstot laikmetīgās mākslas muzeja projektu, svarīgi ir sadarboties ar SIA ‘‘Jaunrīgas attīstības uzņēmums’’ un tā nolīgtajiem pilsētplānotājiem, un pirmkārt ar pieaicināto Andrejsalas attīstības plānotāju un arhitektu *Rem Koolhaas*. Šāda sadarbība nepieciešama, lai muzeju veiksmīgi integrētu plānotajā Andrejsalas attīstības plānā un muzeja arhitektoniskā vīzija sasauktos ar kopējo teritorijas plānojumu, tādējādi sabiedrība, pilsēta un valsts iegūs vienreizēju un unikālu kultūras, mākslas, izglītības, arhitektūras un pilsētplānošanas objektu. Muzeja projekta realizācija sadarbībā ar teritorijas attīstītājiem, tai skaitā pasaulslavena kultūras celtni arhitekta *Rem Koolhaas* piesaistīšana, ieviesīs un attīstīs mūsu valstī jaunu un progresīvu valsts un privātās partnerības modeli kultūras jomā, kā arī izveidos ļoti veiksmīgu Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonas teritorijas daļas attīstības plānojumu ar unikālu un augsti atzītu arhitektonisko vīziju. Galvenā sadarbības forma ir konsultācijas un savstarpēja informācijas apmaiņa par jautājumiem, kas skar jaunā laikmetīga mākslās muzeja un Andrejsalas teritorijas attīstības jautājumus.

Īstenojot laikmetīgās mākslas muzeja izveides projektu, pirms projektēšanas un būvniecības uzsākšanas tiks veikta īpašumu tiesību piederības maiņa un nostiprināšana. Laikmetīgās mākslas muzeju ir paredzēts izveidot uz Latvijas valstij piederošas zemes bijušajā spēkstacijas ēkā, kura atradīsies Kultūras ministrijas valdījumā. Izstrādājot laikmetīgās mākslas muzeja attīstības koncepciju, tiks veikta visaptveroša analīze par iespējamajiem visizdevīgākajiem projekta finansēšanas un nekustāmā īpašuma pārņemšanas modeļiem.

2. Muzeja īstenošanas apraksts un programma

2.1. Galvenie līdz šim veiktie pasākumi

1.tabula

Veiktais pasākums	Iesaistītās institūcijas	Izpildes termiņš (gads, mēnesis)
Pētījums par Laikmetīgās mākslas muzeja izveides principiem	Kultūras ministrija (KM), Laikmetīgās mākslas centrs	2002
Projekta koordinācijas darba grupas izveide	Kultūras ministrija	2004.05.
Muzeja ēkas būvniecības vietas izvēle	Kultūras ministrija, Rīgas dome	2004.12.

Muzeja teritorijas zonējuma apraksts	Kultūras ministrija	2004.12.
VA "Jaunie "Trīs brāļi"" izveidošana	Kultūras ministrija	2005.04.
Andrejsalas teritorijas detālpilnoējuma izstrāde	Rīgas dome, SIA "Jaunrīgas attīstības uzņēmums"	2006.05.

2004.gada 15.jūnijā LR Kultūras ministrija un Rīgas dome parakstīja Nodomu protokolu "Par laikmetīgās mākslas muzeja ēkas un jaunas koncertzāles projekta īstenošanu Rīgas pilsētā". Nodomu protokols paredz, ka Kultūras ministrija kļūs par pasūtītāju laikmetīgās mākslas muzeja projekta īstenošanā, izveidos un administrēs darba grupu, nodrošinās skiču konkursa sarīkošanu un finansējuma nodrošināšanu projekta īstenošanai. Savukārt Rīgas dome apņemas nodrošināt apbūves teritoriju projekta īstenošanai un savu ekspertu dalību darba grupā.

2004.gada maijā Latvijas Republikas Kultūras ministrija izveidoja projekta darba grupu, kas, balstoties uz Latvijas laikmetīgās mākslas centra veiktajiem pētījumiem un Muzeju likuma (1997) nostādņēm, izstrādāja topošā Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeja koncepciju, misijas formulējumu un definēja topošā muzeja lomu mūsdienu Latvijas un Eiropas kultūrvidē.

2.2. Projekta realizācijas grafiks

2.tabula

Nr. p.k.	Veicamais pasākums	Aktivitāte	Termiņi (gads, mēnesis)
1.	Normatīvo aktu izstrāde	informatīvā ziņojuma sagatavošana apstiprināšanai MK;	2005.12.- 2006.03
		MK rīkojuma par koncepcijas izstrādi apstiprināšana	2006.03.
		MK rīkojuma par projekta realizāciju apstiprināšanu	2006.05.
2.	Tiesisko attiecību, kas saistītas ar nekustamā īpašuma izmantošanu, nostiprināšana	– Nekustamā īpašuma pārņemšanas līguma noslēgšana ar Satiksmes ministriju un Rīgas Brīvostas pārvaldi.	2006.03. -06.

3.	Priekšprojekta un muzeja koncepcijas izstrāde	– konkurss un specializēta konsultanta izvēle projektēšanas dokumentācijas sagatavošanai;	2006.01.
		– koncepcijas izstrāde;	2006.02.-05.
		– esošās ēkas un teritorijas izpēte (arhitektoniskā, mākslinieciskā, inženiertehniskā, ģeodēziskā, ģeoloģiskā u.c.);	2006.04.-07.
		– muzeja funkcionālā darba uzdevuma precizēšana;	2006.01.-03.
		– metu projekta izstrāde.	2006.05.-07.
4.	Skiču projekta konkurss	– skiču projektu izstrādes konkurss;	2006.08.- 10.
		– līgums par skiču projekta izstrādi;	2006.11.
		– skiču projekta izstrāde.	2006.12.- 2007.05.
5.	Tehniskā projekta izstrāde	– tehniskā projekta izstrāde;	2007.05.- 2007.08.
		– projekta ekspertīze.	2007.09.
6.	Būvniecības konkursa dokumentācijas sagatavošana un konkurss	– būvniecības konsultanta izvēles konkurss un līgums;	2007.06-08.
		– konkursa dokumentācijas sagatavošana;	2007.09.-10.
		– būvniecības konkursa izsludināšana.	2007.10.
7.	Būvniecība	– būvniecības līguma noslēgšana;	2008.01.
		– celtniecības sākums;	2008.01.
		– nodošana ekspluatācijā.	2009.12.

2.3. Projekta realizētājs

Projekta vadību nodrošina valsts aģentūra „Jaunie “Trīs brāļi”” no pirmsprojekta stadijas līdz būvniecības projekta pabeigšanai un jauno objektu darbības uzsākšanai, piesaistot atbilstošos ekspertus, konsultantus, inženierus un būvniekus atsevišķiem projekta īstenošanas posmiem, savukārt Kultūras ministrija nodrošina projekta īstenošanas uzraudzības un kontroles funkciju.

2.4. Izmaksu novērtējums

Šobrīd ir izstrādāta tuvināta projekta īstenošanas tāme

3. tabula

Darba veida nosaukums	Izmaksas kopā latos ar PVN
Izpētes un pirmsprojekta darbi	118 184
Projektēšanas darbi, tai skaitā	1 013 004
Metu un skiču projekta izstrāde	506 300
Tehniskā projekta izstrāde	465 900
Ārvalstu konsultanta pakalpojumi	40 804
Projekta ekspertīze	16 883
Autoruzraudzība	253 251
Būvuzraudzība	253 251
Projekta vadība, tai skaitā:	455 852
Valsts un privātās partnerības finansēšanas modeļa izveide un uzturēšana	55 000
Starptautiska būvniecības konkursa tehniskās dokumentācijas sagatavošana un izsludināšana	350 000
Būvuzņēmēja novērtēšana un izvēle	35 000
Inženiertehniskā un tehnoloģiskā aprīkojuma iepirkumu organizēšana un novērtēšana	15 852
Būvdarbi	
Būvlaukuma organizācija un sagatavošana darbi	191 115
Ēku nojaukšana un demontāžas darbi	1 812 844
Zemes darbi	57 072
Pamati	58 055
Monolītā grīdas plātne	31 338
Sienas	82 434
Nesošās konstrukcijas (kolonnas, sijas)	123 082
Pārsegumi	420 175
Kāpnes un margas	86 530
Jumts	748 539
Starpsienas	19 520
Ailu aizpildījums	675 654
Fasādes apdares darbi	396 592
Katlu mājas skursteņu apdares darbi (2.gab.)	68 732
Stiklotās fasādes	1 150 860
Iekšējie apdares darbi	3 312 764
Ārējie elektroapgādes un teritorijas apgaismojuma tīkli	62 286

Ārējie saimniecības un lietus ūdens kanalizācijas tīkli	59 844
Ārējie ūdensvada tīkli	34 196
Gāzes apgādes ārējie tīkli	42 956
Iekšējie elektromontāžas un apgaismojuma darbi	945 063
Iekšējo vājstrāvas sistēmu izbūve	435 459
Automātiskās ēkas vadības sistēmas (BMS)	315 413
Apkure	393 757
Vēdināšanas un kondicionēšanas sistēmas	1 963 669
Ūdensapgādes, kanalizācijas iekšējie tīkli, sanitārtehnisko iekārtu uzstādīšana	216 553
Gāzes apgādes iekšējie tīkli	5885
Lifti	172 203
Tehnoloģiskās iekārtas, aprīkojums un mēbeles	2 605 692
Teritorijas labiekārtošanas darbi	395 128
Pavisam tāmē:	18 993 832

Kopējās muzeja būvniecības un iekārtošanas aptuvenās izmaksas ir novērtētas ap 19 miljonu latu. Precīzāku izmaksu aprēķinu varēs veikt pēc muzeja koncepcijas izstrādāšanas.

2.5. Plānotie finanšu resursi

- Rīgas domes finansējums

Saskaņā ar 2004.gada 15.jūnijā parakstīto nodomu protokolu starp Kultūras ministriju un Rīgas domi "Par Laikmetīgās mākslas muzeja un jaunas koncertzāles projektu īstenošanu Rīgas pilsētā" noteikts, ka Rīgas dome apņemas piesaistīt finansējumu līdz 20 % no kopējām ēku projektēšanas un būvniecības izmaksām. Plānots, ka Rīgas domes finansējums tiks piesaistīts teritorijas infrastruktūras pārveidei un ārējo inženiertīklu ierīkošanai. Pirms līguma noslēgšanas ar Rīgas domi, Kultūras ministrija plāno veikt sarunas par Rīgas domes līdzfinansējuma palielināšanu.

- Eiropas Savienības struktūrfondu piesaiste

Muzeja ēkas īpašs akcents saistīts ar bijušās TEC (termoelektrocentrāle) vēsturisko enerģētisko iekārtu kā industriālā mantojuma saglabāšanu, šai komponentei ir iespējams pretendēt uz ERAF finansējumu. Lai risinātu problēmu par finansējuma piesaisti jauniem objektiem, izstrādājot Nacionālās

attīstības plānu un Nacionālo stratēģiskā ietvara dokumentu tiek paparedzēta iespēja plašākai kultūras nozares finansēšanai ES struktūrfondu ietvaros.

- Privātā sektora līdzdalība

Investīciju piesaiste VPP (valsts un privāta partnerība) stratēģiskā virziena ietvaros. Šādu investīciju piesaistei labvēlīgu vidi var radīt, paplašinot teritorijas zonējuma robežas un dodot iespēju jaunu funkciju attīstīšanai. Nepieciešams izstrādāt pakalpojumu un mārketinga plānu.

Kā papildus investīciju piesaisti projektam var plānot, veidojot videi draudzīgas ēkas koncepciju. Eiropas Savienībā ir pieejamas un tiek izstrādātas jaunas atbalsta sistēmas energoefektīvu projektu ieviešanā.

- Budžeta līdzekļi

Valsts Kultūrkapitāla fonds Kultūras programmu ietvaros konkursa kārtībā ir piešķīris 525 000 latu muzeja priekšprojekta un skiču projekta izstrādei, no Eināra Repšes valdības iesaldētajiem līdzekļiem.

Izmaksu sadalījums pa gadiem (tūkst. latos)

4.tabula

	2006	2007	2008	2009	kopā
Laikmetīgās mākslas muzeja projekta īstenošana	525	1897	6103	10 469	18 994
Budžeta līdzekļi	525				
Pašvaldības budžeta līdzekļi		1266	1266	1266	
Eiropas Savienības struktūrfondi + PPP (valsts un privātā partnerība)		631	4549	9203	

Plānoto finanšu avotu uzskaitījums neizslēdz iespējas projektu attīstības gaitā meklēt arī citas finansēšanas iespējas un veidot jaunus finansējuma veidus.

2.6. Institucionālais risinājums

Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 5.marta rīkojumu Nr.147 „Par Koncepciju par izglītības, kultūras, veselības aprūpes un sociālās aprūpes

nozares valsts institūciju (izņemot augstskolas) juridisko statusu” ministriju padotībā esošie muzeji pārveidoti par valsts aģentūrām. Arī Laikmetīgās mākslas muzejs veidojams kā valsts aģentūra kultūras ministra pārraudzībā. Valsts aģentūras statuss paredz Laikmetīgās mākslas muzeja darbību atbilstoši nozares politikas vadlīnijām, kā arī pārskatu sniegšanas kārtību par resursu izlietošanas lietderīgumu un efektivitāti, vienlaikus paverot plašas iespējas dažāda veida pakalpojumu sniegšanai.

2.7. Paredzamie ieguvumi

- Kultūras un sociālie ieguvumi

Ar Laikmetīgās mākslas muzeja uzcelšanu tiks nodrošināta sistemātiska, stratēģiski pamatota, valstiski nozīmīga laikmetīgās vizuālās mākslas krājuma saglabāšana un pieejamība. Muzeja apmeklētājiem tiks dota iespēja kvalitatīvi iepazīt kolekcijas ar ekspozīciju, izstāžu, iespieddarbu, informācijas tehnoloģiju, speciālu programmu starpniecību.

Latvijā beidzot būs iespējams rīkot plašas (vairāk par 1300 m²) pašmāju un ārzemju izstādes. Eksponējamo platību pieaugums veicinātu arī citu vizuālās mākslas nozaru attīstību – kino, dizains, arhitektūra.

Labi aprīkotās eksponējamās platības nodrošinās kvalitatīvu visaugstākās raudzes ārzemju izstāžu un projektu norisi.

Laikmetīgās mākslas muzejs kalpos kā izglītības un integrācijas centrs, kas, izmantojot vizuālās mākslas universālo valodu, veicinās Latvijas nacionālo bagātību apgūšanu un sekmēs sociālo integrāciju.

Muzeja ēka Andrejsalā kalpos par pulcēšanos vietu dažādu mērķauditoriju mākslas interesentiem un muzeja pakalpojumu izmantotājiem.

Aktivizējot kultūras dzīves norises Andrejsalā, Rīgas pilsēta iegūst jaunu kultūras centru līdzās vēsturiskajam centram.

Attīstot un sekmīgi īstenojot izglītības programmas, tiks nodrošināta izglītotas un erudītas paaudzes veidošanās, kurai būtu pieprasījums ne tikai pēc laikmetīgās mākslas muzeja piedāvājuma, bet arī pēc profesionālas mākslas teorijas un kritikas.

Latvija iegūs ļoti nozīmīgu un unikālu būvi, kas kalpos arī valsts prestiža celšanai un atpazīstamības veidošanai.

- Izglītība un zinātne

Viena no Laikmetīgās mākslas muzeja funkcijām ir izglītības un mūžizglītības procesu nodrošināšana. Muzeja misija un mērķi ir īstenojami tikai ciešā sadarbībā ar izglītības iestādēm.

Laikmetīgās mākslas muzejs piedāvās vispārizglītojošo skolu skolotājiem, citiem izglītības speciālistiem, plašu un unikālu bāzi, kultūras, kultūras vēstures, mākslas u.c. mācību programmu izstrādē un ieviešanā.

Muzeja "Mūžizgītības politika" noteiks izglītības papildināšanas iespējas dažādu vecumu, tautību un interešu muzeja apmeklētājiem.

Viena no muzeja funkcijām ir sniegt profesionālas ekspertīzes vizuālās mākslas jautājumos. Lai nodrošinātu profesionālu analīzi un spriedumus, jānodrošina augsts zinātniski tehniskais līmenis, jāpieaicina nozaru vadošie speciālisti, jā rūpējas par viņu iespējām iegūt nepieciešamo izglītību un informāciju.

Laikmetīgās mākslas muzejā līdzīgi kā citos Latvijas un pasaules muzejos notiks zinātniski pētnieciska rakstura konferences, tiks nodrošināta zinātniska krājuma izpēte, kas būs sabiedrībai pieejama ar iespieddarbu un web lapu starpniecību.

Muzeja darbība (stipendijas, grantu piešķiršana u.c.) veicinās jaunas mākslas zinātnieku paaudzes motivāciju veikt pētniecisko darbību.

- Tautsaimnieciskā nozīme

Paredzams, ka projektam būs liela pozitīva ilgtermiņa ietekme ekonomikā tautsaimniecības mērogā, kā piemēru var minēt tūrisma pieaugumu, ar to saistītie papildu ieņēmumi caur nodokļiem.

Lai pierādītu šī apgalvojuma pareizību, jāveic izmaksu atdeves analīze, projekta ietekmes uz valsts un pašvaldības budžeta ieņēmumiem analīze. Tie ir netiešie ieņēmumi (externalities), kas atrodas ārpus projekta.

Lai sasniegtu iepriekš minētos mērķus, Laikmetīgās mākslas muzejam jāizvēlas veiksmīga menedžmenta struktūra, kas balstīta uz sabiedrības dažādo ieinteresēto grupu interešu pārstāvniecību (pilnvaroto padome) un peļņu nesošu pakalpojumu (nomas telpas, kafejnīcas, restorāni, veikali, suvenīru tirgotavas, iespieddarbu izgatavošana utt.) nozaru speciālistu piesaisti. Projektā ir veiksmīgi jāapvieno kultūras, mākslas un komerciālā, peļņu nesošas komponentes, iespējami samazinot, vai izslēdzot papildus līdzekļu piesaistīšanu topošā muzeja uzturēšanai. Ļoti liela nozīme ir savlaicīgi definēt un apzināt doto jautājumu, izstrādājot tehniski – ekonomisko pamatojumu. Līdzīgas menedžmenta struktūras ar sekmēm darbojas muzeju jomā attīstītajās valstīs un veiksmīgi pierāda muzeja pozitīvo nozīmi tā apkārtnes ne tikai infrastruktūras un kultūras, bet arī sociālās un ekonomiskās attīstības veicināšanā.

2.8. Problēmas un risks

- Teritorijas attīstības un detālplānojuma veiksmē

Andrejsala šobrīd ir neattīstīta, neefektīvi izmantota un daļēji degradēta rūpnieciskas nozīmes teritorija blakus Rīgas vēsturiskajam centram. Attīstot doto teritoriju ir jāveido kvalitatīva pilsētvide ar sabiedriskajām un dzīvojamajām ēkām, jāattīsta teritorijas infrastruktūra, sabiedriskais transports,

veloceliņi, gājēju zonas u.t.t. Problēmas var rasties, ja netiek izstrādāts optimālākais un veiksmīgākais teritorijas detālais plāns, nav ievērtēti visi teritorijas attīstības aspekti gan tuvākā, gan tālākā nākotnē. Tā kā Andrejsalas teritorija sastāda ap 40 ha, nav iespējams visu teritoriju attīstīt vienlaicīgi un ir nepieciešams izvēlēties sākotnēji izbūvējamus kvartālus un nepieciešamo infrastruktūru. Risku mazināšanai ir nepieciešams cieši sadarboties ar teritorijas plānojuma izstrādātājiem, teritorijas attīstītājiem, Rīgas domes un valsts atbildīgajām institūcijām, meklējot un apstiprinot labākos attīstības risinājumus. Svarīgi ir rīkot teritorijas plānošanas publiskās apspriešanas un uzklaut iedzīvotāju viedokli.

- Investīciju (investoru) piesaistīšana

Muzeja attīstības projekts būtībā aptver plašāku sfēru, ne tikai muzeja ēkas būvniecība. Tas ietver ārējo telpisko vidi (publisko ārtelpu), infrastruktūras un saistīto pakalpojumu vidi. Šis kopums veidos komerciālo un finansiālo modeli, no kā būs atkarīga investoru interese ieguldīt līdzekļus. Lai atrastu labāko risinājumu, pirmsprojekta stadijā jāveic profesionāla un kvalitatīva projekta tehniski ekonomiskā analīze (feasibility study). Ārējās saistītās vides, infrastruktūras un pakalpojumu pamatojums un attīstības piedāvājums. Jāizvērtē un jāpiedāvā dažādi atvieglojumi investīcijām kultūras sektorā, pašmāju un starptautisku mākslas atbalstītāju piesaistīšanā. Cieši jāsadarbojas ar Andrejsalas attīstītājiem, un tā piesaistītājiem investoriem. Jāapzina un jāizanalizē citu valstu līdzīgu objektu attīstības un finansēšanas modeļu pozitīvā un negatīvā pieredze. Lai apzinātu un izvēlētos visizdevīgākos publiskās partnerības ceļā piesaistītos privātos investorus, nepieciešams rīkot investoru konkursus.

- Sākotnējais izmaksu novērtējums

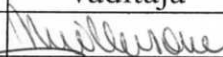
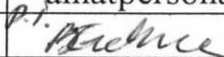
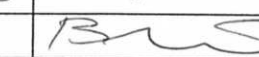
Sākotnējais novērtējums ietver tikai muzeja ēkas projektēšanu un būvniecību. Kopējās projekta izmaksas varēs noteikt, tad kad tiks definēta ar muzeju saistītā pakalpojumu struktūra, tiks izvēlēta un apstiprināta ap muzeju attīstāmā publiskā teritorija. Projekta izmaksas var ietekmēt valstī esošā augstā inflācija un celtniecības izmaksu un būvmateriālu sadārdzinājums, esošās ēkas un teritorijas inženiertehniskais stāvoklis, metu projekta piedāvātās projekta idejas u.c. faktori. Risku mazināšanai nepieciešams veikt detalizētu esošās teritorijas inženiertehnisko izpēti, precīzi definēt muzeja funkcionālo modeli, kā arī īstenot projektu paredzētajos termiņos.

3. Priekšlikums turpmākai rīcībai muzeja projekta īstenošanai

Kultūras ministrijai sagatavot Laikmetīgās mākslas muzeja būvniecības projekta īstenošanas koncepciju un iesniegt to izskatīšanai Ministru kabinetā.

Kultūras ministre

H.Demakova

Kultūras ministre	Valsts sekretārs	Juridiskā dienesta vadītāja	Par kontroli atbildīgā amatpersona ^s	Atbildīgā amatpersona
H.Demakova	D.Pavļuts	I.Millersone	I.Bērziņa B.ERDIJANE	J.Brakmanis

02.05.06

02.05.06.

28.04.06.

26.04.2006 10:56

3686

J.Brakmanis

7358538, Janis.Brakmanis@j3b.gov.lv